



# Vörösmarty Mihály életműve

## A ROMANTIKUS TRIÁSZ NAGY ALAKJA

### 1. feladat

*Formailag akkor jó a megoldás, ha vázlatként írtad meg Vörösmarty életútját! Használd a vázlatban szokásos jelölések valamelyikét (gondolatjel, vázlatpontok, számozás, betűjelölések stb.)!*

*Tartalmilag pedig akkor megfelelő, ha az összes megadott elemet felhasználtad. A terjedelem 10 vázlatpont.*

### 2. feladat

*Alább Vörösmarty Mihály Előszó című versével kapcsolatos kérdésekre adandó válaszokat találod.*

a) „Midőn ezt írtam, tiszta volt az ég.”

b)

I. a reményteljes tavasz ábrázolása:

- 1. mondata: „Midőn ezt írtam, tiszta volt az ég.”
- utolsó mondata: „Szép és jeles volt benne, megjelent.”

II. a várakozás pillanatainak ábrázolása:

- 1. mondata: „Öröm - s reménytől reszketett a lég”
- utolsó mondata: „Meggzűnt forogni egy pillantatig.”

III. a vész ábrázolása:

- 1. mondat: „Mély csend lön, mint szokott a vész előtt.”
- utolsó mondata: „Elhamvadt városokra fekteti.”

IV. a tél ábrázolása:

- 1. mondata: „Most tél van és csend és hó és halál.”
- utolsó mondata: „És bánatában ősz lett és öreg.”



V. az áltavas az ábrázolása:

- 1. mondata: „Majd eljön a hajfodrász, a tavasz”
- utolsó mondata: „Hová tevé boldogtalan fiait?”

c)

- A) igazi tavasz: reformkor
- B) tél: a forradalom elbukása
- C) áltavas: a világosi katasztrófa utáni időszak

d)

- viruló természeti elemek: zöld ág virít, tiszta az ég, ünnepre fordult a természet
- pozitív tartalmú, szenvedélyes cselekvésre utaló igék: küzdött, működött, lángolt, remélt
- pozitív jelentésű főnevek: szellem, ész, szív, béke, emberüdv

e) szinekdoché: „Küzdött a kéz, a szellem működött, / Lángolt a gondos ész, a szív remélt...”

f) Ez a rész fennkölt hangvétellű. Olyan szavak utalnak rá, mint szent szózat, dicsőbb teremtés. Az örömnép érkezését jósolják ezek a kifejezések. Ezt még egy nagyítással is megerősíti a költő: „Mélység és magasság / Viszhangozák azt.” Illetve egy túlzással: még a Föld sem forog egy pillanatig.

g) A vész kitörése váratlan, épp az ellenkezőjét, az ünnep megszületését várjuk az előző sorok miatt. Erős ellentétben áll a szakasz az előzőekkel.

h)

- látásra ható elemek: elsötétült, vad fénnel, villámok
- hallásra ható eszközök: ordított, „sohajtanak”, mély csend lőn
- pusztulásra utaló szószerkezetek: meghervadt az élet, a szellemek világa „kialutt”, emberfejekkel „lapdázott”, „emberszivekben” dúltak lábai, vérfagyaláló keze, a vész kitört, szétszaggatott népek, csonthalmok, elhamvadt városok
- a pusztítás nem szűnik, ezt egy töisméltés fejezi ki: folyton-folyvást (ordított a vész)
- a vész megszemélyesül, szörnyetegként jelenik meg, hasonlatban olvashatjuk: „Mint egy veszetté bőszült szörnyeteg”
- a szakasz félelmetes látomásra épül



i)

- nominális stílusú a mondat, vagyis névszókra épül
- halmozás is: a pusztulást fejezi ki az összes elem: tél, csend, hó, halál
- továbbá ezt az eszközt kötőszóhalmozásnak, poliszindetonnak is nevezzük, az és háromszor ismétlődik benne

j) Kiábrándító képet fest az emberről. A Föld és az Isten megőszült az emberre tekintve. Mi több, egyszerre, és nem hajszalanként, vagyis amit láttak, az igen szörnyű lehetett. A költő az emberre a zordon mű metaforát használja. Félig állatnak, félig Istennek nevezi. Ez a gondolat a romantikus emberképnek is megfelel. A romantika képviselői az emberi kettősséget hangsúlyozzák. Végül is ez a Teremtés lényege: az ember porból és isteni leheletből teremtett. Az ember jelenléte szomorúvá teszi az Istent. Hasonló gondolatokat fogalmaz meg Vörösmarty *Az emberek* (1846) című költeményében, ahol azt mondja, hogy az „ember fáj a földnek”. Ott sárkányfog-veteménynek nevezi az emberiséget.

k) Ez a tavasz már nem egyezik meg a mű eleji tavasszal. Hamis voltára utal a vendéghaj, azaz a paróka, az üvegszem, az illattal elkendőzött arc és a virágok bársonya, ami szintén csak hazugság. A Föld már csak hazudhatja az ifjúságot és a jókedvet. Ez utóbbira már semmi oka. A lírai én megszemélyesíti a Földet a vén kacér kifejezéssel, s ezzel vissza is utal csalárdságára. Végül egy nyugtalanító kérdéssel zárul a költemény. A Földhöz szóló számonkérés így hangzik: „Hová tévé boldogtalan fiait?” Az emberiség boldogsága, úgy tűnik, örökre odavan.